

گرایش نوجوانان به مواد مخدر در سایه بی تفاوتی والدین

سیگار و قلیان به بن بست اعتیاد می‌رسد

■ مهدی ارجمند

باور کردنش برای همه ما سخت است اما متأسفانه واقعیت دارد. کاهش سن اعتیاد را می‌گویم. موضوع رنج آوری که چه بخواهیم قبول کنیم و چه نخواهیم متأسفانه اتفاق افتاده و آنطور که بررسی‌ها نشان می‌دهد سن اعتیاد در ایران به ۱۵ سال کاهش یافته و این در حالی است که متأسفانه مصرف مواد مخدر از سنتنی به صنعتی تغییر کرده است.

■ سیر نزولی سن اعتیاد

نگاهی به تاثیرات منفی حضور یک معتاد در جامعه و مشکلات عدیده‌ای که معتاد با آن در خانواده و در جامعه روبه‌رو است ضرورت برنامه‌ریزی هرچه بهتر برای تدوین یک برنامه مناسب جهت پیشگیری از آلوده شدن نوجوانان به مواد مخدر را مشخص می‌کند.

متأسفانه موضوع کاهش سن اعتیاد در ایران روندی نزولی دارد به گونه‌ای که سن اعتیاد از ۲۳ سال در سال ۸۲ به ۱۵ سال در سال جاری رسیده است.

دکتر حمید صرامی، مدرس دانشگاه و مدیر کل فرهنگی و پیشگیری ستاد مبارزه با موادمخدر کشور چندی پیش در گفت‌وگو با رسانه‌ها اعلام کرد: براساس نتایج تحقیق آرزایی‌سوء مصرف در کشور در سال ۸۳ میانگین سن شروع به مصرف موادمخدر به ۲۳ سال رسیده و در سال ۸۶ به حدود ۲۲ سال تنزل یافته است. ضمن آنکه ۳/۲ درصد جمعیت معتادان کشور را جوانان زیر ۲۰ سال تشکیل می‌دهند.

البته براساس نتایج همین تحقیق آغاز سن شروع به مصرف سیگار به عنوان نخستین دروازه اعتیاد بین ۱۰ تا ۱۹ سالگی است که ۶۲ درصد جوانان و نوجوانان را شامل می‌شود.

دکتر حمید صرامی تصریح کرد: براساس نتایج دیگر این تحقیق، میانگین سن شروع مصرف موادمخدر ۱۵ سالگی است. البته موضوع کاهش سن اعتیاد در کشور آن هم به صورت اغراق آمیز مورد تأیید کارشناسان نووده و نیازمند شیوع شناسی و رصد مستمر است.

مدیرکل فرهنگی و پیشگیری ستاد مبارزه با موادمخدر ضمن بیان علل کاهش سن اعتیاد، افزایش میزان اعتیاد در میان ازدواج کرده‌ها خبر داد و گفت: تحقیقات مان نشان می‌دهد ۴۰ درصد از معتادان متاهلان هستند، این در حالی است که در غرب بیشتر مجردان به اعتیاد گرایش دارند.

به گفته مدیرکل فرهنگی و پیشگیری ستاد مبارزه با موادمخدر، شیوع باورهای غلط، اختلالات روان، وجود یک فرد معتاد در خانواده، فقر، گروه دوستان همسالان و نداشتن مهارت‌های کافی باعث گرایش زنان و دختران نیز به موادمخدر شده است.

■ دلایل کاهش سن اعتیاد

اما به راستی فکر می‌کنید دلایل کاهش سن اعتیاد در ایران چیست و چرا طی ۱۰ سال اخیر شاهد سیر نزولی سن اعتیاد در کشور هستیم به گونه‌ای که در حال حاضر نوجوانان ۱۵ ساله در معرض آلوده شدن به مواد مخدر هستند؟

دکتر علیرضا بیدخوری روانشناس و مدرس دانشگاه در این خصوص به دلایل و راهکارهای جالبی اشاره می‌کند و می‌گوید: شاید اولین و مهم‌ترین دلایل کاهش سنن اعتیاد عدم توجه به نیازهای معنوی نوجوانان است.

وی می‌گوید: نوجوانان در کنار نیازهای مادی نیازمند نیازهای معنوی نیز هستند که عدم توجه به تأمین این نیازها فرد را دچار بحران‌های روحی می‌کند بنابراین خانواده‌ها و جامعه باید به‌نیازهای معنوی نوجوانان بیش از پیش توجه کنند.

به گفته وی، کاهش نقش نظارتی والدین در خانواده و حضور کم‌رنگ والدین خصوصاً پدر در محیط خانه به دلیل مشغله‌های فراوان نیز یکی دیگر از دلایل گرایش نوجوانان به مواد مخدر است.

بیدخوری اضافه می‌کند: در برخی از خانواده‌ها شاهد هستیم که والدین به دلیل مشغله‌های فراوان کاری و به منظور تأمین مخارج زندگی مجبور هستند ساعت‌ها

بیرون از خانه کار کنند که این کاهش حضور فیزیکی

والدین در منزل باعث می‌شود تا خطر بزرگی به نام مواد مخدر نوجوانان را تهدید کند.

وی در این خصوص بیشتر توضیح می‌دهد و می‌گوید: برخی از والدین فکر می‌کنند تأمین نیازهای یک نوجوان تنها به نیازهای مادی وی محدود می‌شود در حالی که نیازهای معنوی نوجوانان و توجه به نیازهای روحی آنان نقش بسیار زیادی در پیشگیری از ناهنجاری‌های اجتماعی از جمله اعتیاد دارد.

این روانشناس در ادامه به موضوع آلوده شدن برخی از نوجوانان به سیگار و قلیان اشاره می‌کند و با هشدار به والدین فرزند نوجوان خود را در حال استعمال سیگار یا قلیان مشاهده می‌کنند اما حساسیتی از خود نشان نمی‌دهند؛ چراکه سیگار و قلیان را اعتیاد نمی‌دانند در حالی که سیگار و قلیان دروازه‌ورود به اعتیاد است و در تحقیقات صورت گرفته تقریباً تمامی افراد معتاد ابتدا سیگاری بودند.

این مدرس دانشگاه به موضوع جالبی اشاره می‌کند و با ذکر یک مثال عینی ادامه می‌دهد: چندی پیش به یک نوجوان برخورد کردم که سیگار مصرف می‌کرد و پدر وی نیز از این ماجرا خبر داشت و وقتی موضوع را با این پدر در میان گذاشتم می‌گفت سیگار که اعتیاد ندارد. الان سیگار و قلیان چیز مهمی نیست باید مواظب باشیم که معتاد نشود.

بیدخوری با انتقاد از این نوع نگاه والدین اضافه می‌کند: والدین باید بدانند که سیگار و قلیان دروازه ورود به اعتیاد است بنابراین زنگ خطر اعتیاد در نوجوان در بیشتر مواقع زمانی به صدا درمی‌آید که فرد نوجوان سیگار کشیدن را آغاز می‌کند.

این مدرس دانشگاه در ادامه صحبت‌های خود به دیگر دلایل کاهش سن اعتیاد در جامعه اشاره می‌کند و می‌افزاید: دسترسی س ساده به مواد مخدر و سهولت در تهیه آن یکی دیگر از دلایل کاهش سن اعتیاد به شمار می‌رود؛ چراکه یک نوجوان در راه مدرسه، در مهمانی‌هایی که با دوستان خود می‌رود یا در محیط اطراف خانه می‌تواند به سهولت مواد مخدر تهیه کند.

بیدخوری اضافه می‌کند: اخیراً شاهد هستیم که برخی از فروشندگان مواد مخدر برای فروش هرچه بهتر مواد دستند به تبلیغات و روش‌های جذاب برای به دام انداختن نوجوانان می‌زنند که این افراد نیز به

سبک زندگی

سبک زندگی ۸۸۹۸۴۷۱

«

گاهی اوقات مشاهده می‌کنیم که والدین فرزند نوجوان خود را در حال استعمال سیگار یا قلیان مشاهده می‌کنند اما حساسیتی از خود نشان نمی‌دهند؛ چراکه سیگار و قلیان را اعتیاد نمی‌دانند در حالی که سیگار و قلیان دروازه ورود به اعتیاد است و در تحقیقات صورت گرفته تقریباً تمامی افراد معتاد ابتدا سیگاری بودند

«

هر چند مبارزه با مواد مخدر از خواسته‌های اصلی مردم محسوب می‌شود و در یک نظرسنجی ۹۲ درصد نگرانی مردم را به خود اختصاص داده است ولی ذکر این نکته ضروری است که امکان مبارزه با مواد مخدر توسط یک نهاد یا یک ارگان یا حتی چند نهاد دولتی امکانپذیر نخواهد بود و نقش خانواده را در این مبارزه نباید نادیده گرفت

اچ بی، شیشه، کامین، مسکالین، یان پراگ، دیفنو کسبيلات و LSD از جمله مواد مخدر صنعتی جدید هستند که به دلایل مختلف طرفداران فراوانی پیدا کرده‌اند. قیمت ارزان، دسترسی آسان، آسانی مصرف، تنوع در نوع مصرف، امکان تولید در آزمایشگاه، نیاز به وقت کم در تولید به نسبت مواد مخدر سنتی، بو و دود کم، وجود شایعات در خصوص ویژگی‌هاو خواص این مواد نظیر تأثیر در لاغری، افزایش توان ذهنی، جسمی... باعث شده تا بسیاری از پسران و دختران و حتی ورزشکاران [با دلایل مختلف] به مصرف این مواد روی بیاورند. درمندانته اینکه بسیاری از افرادی که به مصرف این مواد متعاد می‌شوند، حتی قبل از اعتیاد، سیگار یا قلیان هم استعمال نمی‌کردند ولی به دلایلی که ذکر شد ناخواسته و در مدت زمان کوتاهی به دام این مواد گرفتار شدند.

■ **مواد مخدر صنعتی، اعتیاد آور تلقی نمی‌شود!؟**
یکی از معضلات جوامع انسانی در عصر حاضر، شایعه‌پذیر و زود باور بودن افراد به ویژه نسل جوان است. امروزه در باور بسیاری از افراد جامعه با سننین، جنسیت و مدارک تحصیلی مختلف، نظریه پزشکان، روانپزشکان و روانشناسان محلی از اعراب ندارد ولی سخنان و توصیه‌های یک آرایشگر یا مدرک تحصیلی سبکلی یا کلیددار یک باشگاه بدن سازی، از مصادیق علمی‌ترین سخنان روز دنیا محسوب می‌شود و بسیاری به استناد این سخنان سلامتی و آینده خود و اطرافیان شان را به مخاطره می‌اندازند. در این بین شبکه‌های ماهواره‌ای یا اینترنت که جای خود دارد و عمل نکردن به توصیه‌ها و رهنمودهای این شبکه‌ها «ذنب لا یغفر» محسوب می‌شود!با وجود اینکه بارها در جراید، رسانه ملی و حتی فیلم‌هاو سریال‌ها از مضرات مواد مخدر صنعتی به کرات سخن به میان آمده است و به دفعات اعلام شده که مصرف این مواد حتی در بار اول

سبک پیشگیری

خانواده جبهه اصلی مبارزه با اقیون است

سوغات شیشه‌ای غرب برای تباهی جوانان

■ وحید حاج سعیدی

آمیولانس آژ برکشان وارد محوطه بیمارستان می‌شود. کد ۱۹۹ اعلام می‌شود و این به معنای وخامت اوضاع بیمار داخل آمبولانس است. مصدوم جوان مجهول‌الیهویم‌ای است که با موتور به گاردریل اتوبان برخورد کرده و به شدت آسیب دیده است. معاینات اولیه پزشکی حاکی از فوت مصدوم قبل از رسیدن به اورژانس بیمار ستان است. در بررسی محتویات جیب متوفی مفادبری شیشه کشف می‌شود. پلیس هم علت تصادف را سرعت بیش از حد و مرگیار و حرکت در خلاف جهت اعلام می‌کند. هر چند آمارهای متفاوتی در خصوص تعداد افرادی که در سال‌های اخیر به مواد مخدر صنعتی گرایش پیدا کرده‌اند وجود دارد و به دلایل سیاسی و امنیتی آمار دقیقی از تلفات این مواد در دست نیست، ولی آنچه مسلم است این است که در طول این سال‌ها، تعداد مصرف کنندگان این مواد، افزایش چشمگیر و قابل توجهی پیدا کرده است و در صورت عدم برخورد جدی، این تعداد بیشتر هم خواهد شد. کاهش سن مصرف کنندگان، سوء مصرف مواد مخدر، تغییر ذائقه اعتیاد در جوانان و گرایش به مواد مخدر صنعتی و نیمه صنعتی، شایعات در خصوص مزایای مصرف این مواد، دسترسی آسان، قیمت پایین و... از دیگر مسائل پیش‌رو در زمینه اعتیاد به مواد مخدر صنعتی هستند که رفع این معضلات نیاز به یک عزم ملی و تدوین برنامه‌های دراز مدت دارد که همدلی و هماهنگی ادارات و نهادهای مختلف را می‌طلبد.

■ **مواد مخدر صنعتی**

مواد مخدر صنعتی که در چند سال اخیر جایگزین سایر مواد مخدر یا به عبارتی مواد مخدر گیاهی شده‌اند، علاوه بر اثرات ناشی از سوء مصرف، تاثیرات اجتماعی و روانی فراوانی نیز روی افراد جامعه به ویژه نسل جوان باقی می‌گذارند. در صفحه حوادث جراید می‌خوانیم که در بسیاری از جنایات و حوادث مختلف ردپای شیشه یا سایر مواد مخدر به چشم می‌خورد. کربستال، کراک، اکستاسی، امفتامین، جی

و دوم زمینه اعتیاد را در افراد به وجود می‌آورد، در باور بسیاری از جوانان، این مواد اصلاً در

زمره مواد مخدر طبقه بندی نمی‌شوند و آنها را نوعی محرک، شادی آور، تقویت کننده و حتی دارو تلقی می‌کنند. در حالی که اگر نسل جوان

یا حتی میانسال ذره‌ای بیندیشند در می‌یابند که اعتیاد، اشکال و حالات مختلفی دارد و تنها

چسرت زدن و خاراندن بدن و گوشه خیابان

افتادن از نشانه‌های اعتیاد نیستند!

دکتر تیموری متخصص مسمومیت و پزشکی

قانونی در خصوص مصرف مواد مخدر صنعتی می‌گوید: متأسفانه با مصرف روز افزون مواد مخدر صنعتی و نیمه صنعتی در جامعه و به تبع آن مسمومیت و اور دوز (مصرف بیش از تحمل بدن) و حتی مرگ ناشی از مصرف این مواد مواجه هستیم. این امر نه تنها تبعات منفی برای افراد مصرف کننده و خانواده‌های آنها به همراه دارد، بلکه جامعه را متأثر خواهد کرد؛ چراکه قشر هدف این مواد اغلب جوانان هستند که نیروی کار و آینده‌سازان اقتصادی، علمی، فرهنگی و... جامعه می‌باشند.

در حال حاضر از پر مصرف‌ترین این مواد می‌توان به ترامادول اشاره کرد که متأسفانه به راحتی در دسترس مردم قرار دارد (چه در داروخانه‌ها و چه به صورت آزاد) فلذا تلاش جدی برای پیشگیری از مصرف این مواد، جلوگیری از عرضه آنها به صورت علنی در

جامعه و ارائه آموزش‌های لازم و دسترسی مردم فرهنگی، اقتصادی و اجتماعی در جهت عدم گسترش گرایش و تمایل افراد به مواد به صورت هم‌زمان، از ضروریات مبارزه با این معضل محسوب می‌شوند.

■ **رابطه مواد مخدر صنعتی و اینترنت**
با وجود اینکه دنیای تکنولوژی و شبکه‌های مجازی در گسترش علم و دانش نقشی اساسی و بدیعی ایفا می‌کنند، در بسیاری موارد در اثر گسترده‌گی دنیای وب، جذابیت کاذب و کمبود نظارت، این شبکه‌ها به شبکه‌های ضد علمی و تخریبی بدل می‌شوند و کارکردی منفی پیدا می‌کنند. هر چند دلایل اجتماعی و فرهنگی فراوانی در شیوع مواد مخدر صنعتی نقش دارند، ولی در عصر حاضر یکی از دلایل عمده گرایش به این مواد، آموزش تهیه مواد مخدر و حتی راهنمایی شبکه توزیع مواد در فضای مجازی است.

■ **با بان سخن**

هر چند بر اساس گزارش روابط عمومی ستاد مبارزه با مواد مخدر، مبارزه با مواد مخدر از خواسته‌های اصلی مردم محسوب می‌شود و در یک نظرسنجی انجام شده، مواد مخدر ۹۲ درصد نگرانی مردم را به خود اختصاص داده است ولی ذکر این نکته ضروری است که امکان مبارزه با مواد مخدر توسط یک نهاد یا یک ارگان یا حتی چند نهاد دولتی امکانپذیر نخواهد بود و نقش خانواده‌ها را نباید در این مبارزه همه جانبه نادیده گرفت. در واقع مبارزه با مواد مخدر یکی از پیچیده‌ترین مبارزات محسوب می‌شود؛ چراکه دارای ابعاد و لایه‌های فراوانی است و اگر در این رویکرد هر کدام از لایه‌ها نادیده انگاشته شوند یا کمتر مورد توجه قرار گیرند، زحمات کشیده شده در خصوص سایر ابعاد نیز به هدر خواهند رفت. بنابراین نقش خانواده در این مبارزه همه جانبه کمتر از نقش سربازی است که مستقیم با سوادگران مرگ روبه‌رو می‌شود، نیست.